

"Vojna je nepotrebna," pravi Mussolini, ker se vse probleme lahko mirno reši

Mim potom pa se te probleme lahko reši tako, da se dobro in sankcionira vse rope tujega ozemlja, ki jih izvršujeta Hitler in Mussolini.

BRIN, Italija, 14. maja.

Mussolini je danes tukaj govor, v katerem je dejal, da evropske probleme lahko reši brez vojne, da so velike demokracije začele "belo vojno" proti Italiji, to je "vojno ekonomskih tleh."

Mussolini svari svet

Mussolini je posvaril svet, da Nemčija in Italija, ki sta vojaški pakt, odbili vse

probleme, ki bi bili naperjeni proti njima.

Mussolini ni imenoval nobenega zahteva napram Franciji, zvenelo iz njegovega go-

sovrastvo do Francije. množico se je slišalo tu in

nekaj klicev po Tuniziji. Vozle treba razvozlati!

Mussolini je dejal, da si sto milijonov ljudi zastavlja

pa je zagrmel v odgovor: "Noben sedanjih evropskih

ni dovolj velik in va- da bi upravičil vojno, ki bi

ves svet. V Evropi so

loda ni potreben meč, da preseka. Toda kljub temu

ta te vozle enkrat za vse- razvozlati, kajti včasih se

dati prednost trdi realno- dolgočasno negoto-

je Mussolini zagrozil, da bodo "vozli presekali, ako

je, po njegovem mnenju, neobavna, ako se Nemčiji in

neovirano dovoljuje izva- Italiji zavojnevalne politike:

Albanija, Avstrija, Slovaška, Memel, itd., itd.

italijani ne poznajo strahu!

italijani smo za mir, dasi pred vojno nam neznat-

Prav zato se moram var. Nekaterim strategom

zah tam preko meje, ki go- lahkotnem vdoru v Ita-

je dejal Mussolini, povelj- nepremagljivost hrabre i-

neke armade.

Smrtna kosa

Smrtno zvečer je po kratki preminila v Mt. Sinai bol-

Mrs. Anna Rezipger, 42 let, v starosti 42 let.

vala je na 18515 Neff Rd. bila iz vasi Bistrica, fa-

Rupert, na Dolenjskem, je prišla v Ameriko

28 leti. Tukaj zapuščila za- moža Josepha, 4 hče-

por. Ayer, Sophie, Ju- Jennie, in brata Charles

nička, v stari domovini pa Franka in tri polsestre.

nička je zadnjih deset let zaposlena v Richman Bros.

je članica Slov. ženske zve- 14. Pogreb se bo vršil v

zjutraj ob 8:15 iz August pokopnega zavoda v

sv. Pavla na Chardon. Potem na Calvary pokop-

— Bodi ji ohranjen spomin.

Slov. nar. domovi

posebni seji, ki se je vrši

teden v Slovenskem

domu na St. Clair

je bil izvoljen za predsed-

Jugoslovanskih narodnih

Fr. V. Opaskar. Ostali

odborniki so: Joseph

in Mihael Lah, podpred-

John Samančič, zapis-

John Mišmaš, tajnik, L.

blagajnik. O stvari bo

poročali.

SODIŠČE NAJ RAZSODI O "POLITIKI"

Sodišče naj definira pravice
in dolžnosti civil service
uslužbencev.

Citizens liga bo nastopila danes pred okrajnim sodiščem, kjer bo zahtevala ugotovitev vprašanja, kaj se smatra prav za prav za politično aktivnost od strani civil service uslužbencev.

Sodišče naj odloči glede sledečih točk:

Ali pomeni kampanja in delovanje za ali proti izdajstvu bon-dov kršitev mestnega čarterja.

Ali pomeni kampanja in delovanje za ali proti dodatnim davkom kršitev čarterja.

Ali je kampanja za ali proti amandmentom k čarterju kršitev čarterja.

Ali je kampanja in delovanje za stvar, ali proti stvari, ki ima priti pred volilce, kršitev čarterja.

Ta zadeva oziroma tožba je posledica dolgotrajnega boja, katerega vodi Citizens liga proti političnim aktivnostim civil service uslužbencev.

Pravorek sodnikov naj zdaj enkrat za vselej odloči o tem vprašanju, ki je izzvalo že nešteto bojov in nesporazumov. Tako je bila na primer napadna Burtonova administracija zaradi svojega zadržanja in stališča z ozirom na civil service uslužbence in njihovega političnega udejstvovanja.

Novi grob

V soboto popoldne je preminila v St. Luke's bolnišnici Mrs. Marija Paulin roj. Stroh, v starosti 54 let. Doma je bila iz Dobrega Polja na Dolenjskem, odkoder je prišla sem pred 35 leti. Bila je članica društva Kraljica miru, št. 24, SDZ. Tukaj zapuščala pet žalujočih sinov: Franka, Johna, Henryja, Josepha in Augusta. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 9. iz hiše žalosti na 2642 East 75 St., pod vodstvom Louis L. Ferfolia. Bodi ji ohranjen blag spomin.

Poroka Miss Josephine Milavec

Kot smo šele zdaj zvedeli, se je v sredo 3. maja kar nathoma poročila Miss Josephine Milavec, obče poznana, odlična pevka-artistka in igralka, članica samostojnega zbora "Zarja" in dramskega društva "Ivan Cankar", ki si je izbrala za svojega življenjskega tovariša Mr. John Levstika, 9408 Columbia Ave. Poroka se je vršila pri sv. Vidu, svatba pa v ožjem družinskem krogu. Zakonca sta nastanjena na 1158 Norwood Rd. Bilo srečno!

Pozor

V torek, 16. maja ob 7. zvečer se vrši sestanek vseh treh kegljaških skupin od podružnice št. 10, SZZ pri Mrs. Susel, 726 E. 160 St., da se pogovorijo o zabavi.

Zahvala

Edward Zalar 1038 E. 70 St. se zahvaljuje za obiske v bolnišnici in na domu in za lepe cvetlice in druga darila in za poslana pismena voščila k hitremu zdravlju.

Naznanilo

Člani društva sv. Alojzija so prošeni, da se udeležijo pogreba pokojnega sobrata Josip Papeša v torek zjutraj.

Petletno dekletce je ob navzočnosti 60 zdravnikov porodilo otroka

LIMA, Peru, 14. maja. — Ne-ka pet let stara indijanska deklica je danes v tujakšnji bolnišnici porodila 5.69 funta težko dete. Dr. Hipolito Larrabure, glavni zdravnik bolnišnice, je izjavil, da je to edinstven slučaj na svetu. Ob porodu otroka, ki je prišel na svet s pomočjo cesarske operacije, je bilo navzočih šestdeset zdravnikov.

Oba otroka, novorojenček kakor tudi otrok-mati, se ugodno počutita.

Iz krstnega lista matere Line Medine je razvidno, da je bila rojena v septembru leta 1934. Otrok, ki je porodil otroka, ima še vedno v ustih svoje prve o-

Treba je bilo šele Turčije, da je povedala Nemčiji resnico v brk

LONDON, 13. maja. — Iz diplo-matičnih krogov se poroča, da je Franz von Papen, najprejanejši diplomat, ki jih ima Nemčija na razpolago, in ki je bil svoječasno poslan na Dunaj, da je ugledil Hitlerju pot tja, v zadnji minuti apeliral na turškega ministra zunanjih zadev, naj turška vlada nikar ne sklene pakta z Anglijo.

Hitler, ki smatra Turčijo za skrajno važno državo v svojih načrtih, je nalašč poslal Papena tja, ker je vedel, če on ne bo mogel spraviti Turčije na stran Nemčije, je tudi nihče drug ne bo. Toda tudi Papen je pogorel. Papen je obljubil Sukru Saracoglu, turškemu ministru zunanjih zadev, da če Turčija odloži sklenitev pakta z Anglijo, ji bo

Velika proslava Materinskega dne v Clevelandu

Včeraj se je vršila v mestu ogromna parada na čast Materinskega dne. V paradu je korakalo najmanj 4,000 oseb, na pločnikih pa je stalo okoli 10,000 ljudi ter opazovalo povzroke. V povorki je bilo videti razne napise. Neka tabla, ki so jo nosili v povorki, je bila nalepljena s papirjem, kakršnega se rabi za papiranje sob, zraven pa je bilo pripeto papirarsko omelo. Napis na tej tabli se je glasil: "Papirar," s čemer je bil počaščen Hitler. Na drugi tabli je bil zopet dežnik ter napis: "Mož-marela." Ta tabla je bila namenjena proslavi Chamberlaina.

Ob pločniku je hodilo četvero žensk, ki so nosile razprostrto rjuho, v katero je padel denar. Ob rjuhi so nosili napise: "Mestna zbornica je odločila, da me ne smemo prositi, toda vi smete dati." (Mestna zbornica je namreč prepovedala tako zvani "Tag day," to je dan, ko se dovoli prodajati gotove znake ter zanje pobirati denar, kakor na primer prodaja makovih cvetov za vojne veterane).

Med skupinami, ki so bile v povorki, sta bila tudi dva lokala United Automobile Workers unije.

Slovanov koncert

Pomladanski koncert pevskega društva "Slovan," ki se je vršil včeraj v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., je v vseh oziрах ugodno izpadel. Točnejše poročilo bomo priobčili jutri.

troške zobe ter je komaj tri čevlje in en palec visoka.

Dr. Larrabure je izjavil, da so malo deklico pripeljali iz Pisce, malega kraja na jugu, kjer imajo njeni starši malo kmetijo. Preiskava je dognala, da je bil otrok kriminalno napaden, kar je imelo za posledico zaploditev in nosečnost. Otrok je pričel kazati znake spolne zrelosti že ko je bil komaj tri mesece star.

Njena mati, polnokrvna Indijanka, ki je sila vraževerna, je dejal zdravnik, je mnenja, da je njena hčerka zanosila s kačo, ki ji pravijo "tirača" in ki more, po mnenju Indijancev, zaploditi ženske, ki spe na prostem.

Nemčija stavila tako ugodno ponudbo, da je Turčija ne bo mogla odkloniti. Med drugimi do-brinami, ki jih je imela Nemčija v načrtih, ne bi prišla samo Bolgarija, temveč tudi Turčija v Balkansko antanto, ki bi bila spojena z nemško - italijansko osjo. Na to pa mu je turški minister odgovoril, da je že to dovolj velik vzrok, če ne bi bilo nič drugega, da se Turčija požuri s sklenitvijo pogodbe z Anglijo.

Papen je protestiral, češ, da bo angleško - turška pogodba povečala možnost vojne od 40 do 60 odstotkov. Turški minister pa mu je primptno odgovoril, da bo baš narobe res ter da se bo možnost vojne s to pogodbo znižala od 60 na 40 odstotkov.

Vozniki trukov so odglasovali za stavko ali pa višje mezde

CLEVELAND — Unijski voz-niki trukov, ki pripadajo Truck Drivers Union Local 407, so včeraj odglasovali za stavko.

Stavka se bo pričela dne 1. junija, ako delodajalci ne pristanejo na višje mezde, preden poteče sedanjih dveletni kontrakt, kar se bo zgodilo dne 31. maja o polnoči.

Sedanja mezda znaša 75 centov na uro za voznike navadnih trukov, in 83 in pol centa na u-ro za one voznike, ki imajo k truku priprežene še posebni voz. Vozniki bodo zahtevali 5 centno povišanje na uro in 48-urni delovni teden.

Preden so vozniki trukov odglasovali za stavko, so sklenili, da bodo sedaj sprejeli pogodbo, ki bo veljavna samo za leto dni. V slučaju, da res nastane stavka, bo prizadetih okoli 3,500 voznikov in njihovih pomočnikov. Vozniki onih trukov, ki vozijo na velike razdalje, ne bi bili prizadeti v tej stavki.

Zahvala

Mr. Rudolph Gregorič, ki je bil tri tedne v Glenville bolnišnici, se nahaja zopet na svojem domu, ter se zahvaljuje svojim mnogostevilnim prijateljem in znancom za obiske v bolnišnici in za poklonjeno cvetje. Želimo mu skorajšnjega popolnega okrevanja.

Seja

Nocoj se vrši seja Workers Alliance, 32 varde, v Slovenskem Domu na Waterloo Rd. Vabljeni so vsi WPA delavci in brezposelni, da se udeležijo seje.

TRISTO TISOČ PREMOGARJEV SE BO VRNILO DANES NA DELO

V Harlan, kjer delodajalci niso podpisali
kontrakta z unijo, je prispelo vojaštvo.

ENA OSEBA UBITA, DRUGA RANJENA NA ULICI

FRANKFORT, Ky., 13. maja.

— Danes je bila tukaj mobilizirana narodna garda za službovanje v "krvavem Harlanu," kjer ondodni lastniki premogovnikov niso hoteli podpisati v New Yorku pogodbe z United Mine Workers of America unijo.

Governor A. B. Chandler je podpisal ukaz za odpravo 557 vojakov v Harlan, kakor je že prej zagrozil, češ, da bodo v ponedeljek vojaki tam, če ne bo podpisana pogodba. Istočasno je podal governor sledečo izjavo:

"Nihče ne more ukazovati našim ljudem, da morajo ali da ne smejo delati, kakor tudi ne sme nihče v državo z namenom, da bi delal tu sitnosti in "trubel". Noča mislija ni politična, temveč mirovna."

Vojaštvo ne bo trpelo nobenih nasilij, je rečeno dalje. Nihče ne bo smel zadrževati od dela onih delavcev, ki so pri volji delati, in nihče ne bo silil k delu onih, ki nečesto pričeti z delom. Ako želi unija mirno piketirati, svobodno ji.

Federalna vlada pazi na Harlan

WASHINGTON, 13. maja. — Justični departament je danes naznanil, da sta v Harlanu dva federalna agenta, ki preiskujeta in beležita prestopke proti osebnim svoboščinam. Rečeno je, da sta agenta v Harlanu že dva tedna.

300,000 premogarjev prične danes z delom

NEW YORK, 13. maja. — Tristo tisoč premogarjev, ki so bili izprti šest tednov, se pripravljajo, da prično v ponedeljek zopet z delom, in sicer pod prvo pogodbo o unijski delavnici, ki jo je še kdaj podpisala United Mine Workers unija z večino lastnikov premogovnikov mehkega premoga.

Po dvomesečnih pogajanjih je podpisalo danes petnajst izmed 21 premogovnih asociacij kontrakte o unijskem delu.

Šest asociacij, ki niso podpisale teh kontraktov, je južnih skupin, ki zaposlujejo približno 45,000 premogarjev; petero izmed teh pa je podpisalo separatne pogodbe.

Uboj na ulici

HARLAN Ky. 14. maja. — Na glavni ulici v Harlanu je bil danes ubit neki neunijski premogar, nadaljni mož pa je bil ranjen, toda civilne in vojaške oblasti pravijo, da ni to nasilje v nobeni zvezi z delavskimi spori. Takoj zatem je brigadni general Ellerbee Carter, ki poveljuje 557 vojakom, poslanih semkaj, zahteval nadaljnjih 200 vojakov.

Ubiti mož je 35-letni Treed Bates, motorman pri Harlan Fuel Co. Bil je ustreljen v glavo, stoječ pred domom svojega svaka Walterja Rowe-a. Deputi šerif Nolan je izjavil, da je bil umor izvršen v pretepu pijancev. Rowe-a so zaprli. — Ranjen pa je bil, in sicer v nogo, v bližini hotela, kjer je glavni stan vojaštva, 28-letni Elbert Clark.

Vojaštvo je že v Harlanu Nervoznost v Harlanu je pričela naraščati, ko je pričelo v kraj prihajati vojaštvo. Malo pred prihodom vojaštva se je

vršil velik unijski shod, na katerem so sporočili govorniki, da ima unija močno "vojno blagajno," iz katere bo črpala, ako nastane "vojna" med premogarji in lastniki premogovnikov, ki niso hoteli podpisati pogodbe za unijsko delavnico.

Za stan, prehrano in splošno oskrbo vojaštva so prevzeli odgovornost in skrb lastniki premogovnikov.

Smrtna kosa

Po večletni boleznici je preminil v mestni bolnišnici Josip Papeš, star 55 let. Doma je bil iz fare Zagradec, vas Kuzelevec, odkoder je prišel sem pred 35 leti. Pred odhodom v bolnišnico je živel na 3534 East 82 St pri Odarjevi družini. Ranjki je bil član samostojnega društva sv. Alojzija. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 8. iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda. — Bodi mu ohranjen blag spomin!

Smrtna kosa

V soboto, malo pred poldnevom je preminil v bolnišnici Marko Grgetič, star 53 let, soprog Margaret, roj. Berislavič, stanujoče na 1376 E. 45 St. Rajni je bo-lehal in nahajal v bolnišnici nad mesec dni. Zadnjih 16 let je delal pri Midland Steel. Doma je bil iz sela Grgetič, občina Kalje. Soproga je tu rojena, hči spoštovane pionirske družine Geo. Berislavič, katere oče se nahaja na bolniški postelji na 6600 Schaffer Ave.

Poleg soproge zapuščata tudi dve hčeri, Thereso in Margaret in dva brata v Kanadi. Bil je član društva sv. Pavla, št. 10 HKZ in sv. Nikolaja, št. 21, H. B. Z. Pogreb se bo vršil v sredo ob 9. iz kapele A. Grdina in Sinovi v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. in na Calvary pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalih naše sožalje.

Za osvoboditev R. Opere

Odbor za osvoboditev R. Opere, se v ljudno zahvaljuje sledečim za darove: Po \$5: Hrv. prosvetni klub Oreški, Mrs. A. Polutro, Frank Race, St., lastnik Mayflower Dairy, \$2.85, člani Cankarjeve ustanove, odbor; po \$2: dr. Zavedni Sosedje št. 158 SNPJ; dr. Naprejš št. 5, SNPJ; dr. Združeni bratje št. 26 SSPZ pev. zbor Slovan; soc. klub št. 49 JSZ; po \$1: A. Cerkvenik, po 50c F. Furlan, neimenovan po L. Ilovjarju; nabrani prostovoljni darovi na seji SDD, \$21.12 Skupaj do 12. maja se je nabrala svota \$50.97. Hvala vsem! — V. Coff.

Seja

Nocoj ob 8. zvečer se vrši seja Progresivnih Slovanov, krožek št. 6 v navadnih prostorih Narodnega doma ob 8. zvečer. Vse članice se naj gotovo udeležijo seje.

Smrtna kosa

Danes zjutraj je preminil George Slat, na domu hčere Mrs. Eve Domšič, na 1148 East 63 St. Truplo se nahaja v oskrbi pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi. Več o tem poročamo jutri.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Prva raznašalica v Clevelandu, za celo leto.....	\$5.50	
za 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu za celo leto.....	\$6.00	
za 6 mesecev.....	\$3.25; za 3 mesece.....	\$2.00
Za Zedinjene države za celo leto.....	\$4.50	
za 6 mesecev.....	\$2.50; za 3 mesece.....	\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:		
za celo leto.....	\$8.00 za 6 mesecev.....	\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

RAZNE VRSTE DRŽAV

O Nemčiji, Italiji in Japonski beremo vsak dan, da so to totalitarne ali avtoritarne države, o Angliji, Franciji, Švici in drugih pa, da so demokratične države. Nazivanje nam pove, v čem obstoji razlika med obema vrstama. "Totus, tota, totum" je latinska beseda in se pravi ves, vsa, vse. Od te besede je nastala beseda totalen, z istim pomenom ves, popoln. Večkrat pravimo: totalna vsota — vsa vsota totalno znanje — vse znanje, totalen poraz — popoln poraz, itd. Podaljšek besede totalen je totalitarne, in je totalitarna država taka država, kjer je vse skupaj eno-samo telo, ena sama stranka, brez odcepov, eno samo mišljenje, država, ki jo vodi en sam človek, ki jo predstavlja, ki ima vso njeno moč v rokah, ki zanjo misli itd. Takemu človeku rečemo vodja ali voditelj, po nemško Fuehrer, po italijansko duce (izgovori duče). Italijanska beseda duce izhaja iz latinske besede "dux" (duks), roditelj ducis, kar pomeni voditelj. Iz te besede izhaja tudi beseda doge (dože), kakor se je imenoval svoj čas predsednik beneške republike. Na Japonskem takega voditelja še nimajo in je tam sploh vse bistveno drugače kakor v Italiji ali v Nemčiji; Japonsko prištevamo med totalitarne države menda zato, ker jo vodijo enaki osvojevalni načrti kakor Nemčijo in Italijo, s katerima je tudi v najboljših odnošajih, ker ima iste nasprotne kakor te dve itd.

Če beremo ali poslušamo kakšen Hitlerjev govor, vidimo, da je res "on" sam vse. Ne pravi: "to smo ukrenili, to smo naredili", temveč: "jaz sem to ukrenil, jaz sem to naredil." Če vprašamo Nemca, kako si zamišlja bodočnost Nemčije, ti bo rekel: "O tem si ne delam nobenih skrbi, to že Fuehrer ve." Zares, velikanska moč in oblast, a hkrati tudi velikanska odgovornost.

Do istega zaključka kot beseda totalitarne nas privede tudi beseda avtoritarne. Latinska beseda "auctoritas" (izgovori: auktoritas) ima poleg drugih pomenov tudi pomen "vpliv, moč, oblast, pooblastilo, naročilo, ukaz." Avtoritarna država je država, kjer ne vprašamo dosti za ljudsko mnenje in kjer smo dali eni sami osebi vso oblast in vsa pooblastila, da vodi državo po začrtanih potih.

Sedanje totalitarne države so dinamične. Beseda dinamičen pride od grške besede "dynamis", ki pomeni moč, življenjsko silo itd. Te države so torej države polne življenjske sile, ki se mora izživeti na ta ali oni način. Način izživetja je danes napadalni; primerjaj Italijo v Abesiniji, Nemčijo v Avstriji in na Čehoslovskem. Japonsko na Kitajskem. Večini narodov ta način izživetja pač ni simpatičen. Nasprotje od dinamičnih držav so statične države; izraz izhaja iz grške besede "stasis": stanje, obstoj, stalna smer, ravnovesje. To so torej države, ki jih nobena dinamična sila ne žene naprej v bolj ali manj nevarna podjetja; one so stalne, uravnovešene. Prim. Francijo, Veliko Britanijo, Holandijo itd.

Obenem so te države demokratične in uporabljajo ravno izraz demokracija kot nasprotstvo totalitarnosti. Grška beseda "demos" pomeni državo, narod, ljudstvo; "kratos" je toliko kot moč, oblast, vlada, "krateo" se pravi: "imam moč ali oblast, gospodujem, vladam." Demokratične so torej države, kjer vlada ljudstvo in ni oblast izročena enemu samemu ali pa majhnemu številu ljudi. Običajno ima v takih državah prvo besedo državna skupščina ali parlament, ki ga izvoli ljudstvo. Francoski izraz za govoriti je parler, italijanski parlare itd. Že v stari francoščini beremo izraz parlament; to je torej kraj, kjer se govori in se izmenjavajo mnenja. Seveda pa more tudi v demokratičnih državah poveriti ljudstvo predsedniku države veliko izvršilno moč; saj ve, da mu lahko izrazi nezaupnico, če on to moč zlorablja. Taka nezaupnica bi bila namig, naj predsednik odstopi. Posebno veliko izvršilno moč ima predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike.

Države, ki nimajo dosti naravnih surovin za svojo industrijo itd. in tudi ne dosti denarja za njih nakup, si pomagajo z nadomestili. Na vsak način gledajo na to, da kolikor mogoče malo kupijo in si nabavijo potrebno blago doma. Na srečo jim je samo preskrba ali avtarkija. Beseda avtarkija je zopet grška in beremo njeno prestavo: kjer je človek sam s seboj zadovoljen, samostalnost; pridevnik "avtarkos" pomeni človeka, ki sam sebi zadostuje, ki ne potrebuje tuje pomoči, ki je samostalen in neodvisen. To smo zapisali zato, ker se danes beseda avtarkija in avtar-

kičen tolikrat bere in sliši. Za avtarkijo stremita zlasti Nemčija in Italija. Ker je pa nadomestilo res le nadomestilo, zahtevata te dve državi kolonije, ki naj bi jima dale naravne surovine. Isto vidimo pri Japonski, ki si je osvojila Mandžurijo in ki škili že desetletja dol na jug, na nizozemske kolonije in na Avstralijo. Avtarkija je zelo dvorezen meč; kajti če se z vsem sam preskrbim in pri sosedu nič ne kupim, kako naj pride sosed do tega, da bo kupoval preveč moje pridelkov in izdelkov! Borba za avtarkijo je včasih dosti dražja kot pa nakup dotične surovine v inozemstvu. Navedimo en primer: V Nemčiji izdelujejo umetni ali sintetični (sestavljeni) kavčuk, ki ga imenujejo buna. V eni izmed zadnjih števil nekega nemškega gospodarskega tednika govori izdajatelj o avtarkični proizvodnji Nemčije in pride do zaključka, da je pri izdelavi bune že samo električni tok tri- do štirikrat dražji kot cena naravnega kavčuka! Torej ima tudi avtarkija dosti senčnih strani.

Zanimive vesti iz stare domovine

Solstvo v Sloveniji

Statistični pregled solstva v Sloveniji, ki ga je za lansko leto izdal prosvetni oddelek banske uprave, izkazuje, da je bilo lani na ljudskih solah 176.186 učencev. Če se k temu številu prištejejo še gojenci meščanskih, srednjih, strokovnih in visokih šol, narase število šolarjev nad 200.000. To znači, da skoro vsak peti Slovenec v banovini obiskuje to ali ono šolo. V slovenjegraškem okraju odpade na posameznega učitelja 57 učencev, v radovljiskem okraju, kjer je v tem oziru najboljši, pa 39.

Sokolski zlet

V Ljubljani se bo letos na Vidov dan vršil velik jubilejni sokolski zlet v priložnost 70-letnice prvega sokolskega društva na slovenskem jugu. Pokroviteljstvo nad zletom bo prevzel kralj, ki je oficijelni starosta sokolstva v Jugoslaviji.

Številne družine

Uprava ljubljanskega dnevnika "Jutra", ki je razpisala tri skromne nagrade materam treh najštevilnejših družin v Sloveniji, katere bodo razdeljene ob letošnjem materinskem dnevu, je prejela že več prijav. Ena je od Marije Ivanuševe, posestnice na Topolovem nad Rogoško Slatino. Omenjena mati je v 23 letih rodila 16 otrok, od katerih jih živi še 15 in so vsi zdravi in krepki. Na Stražišcu pri Guštanju živi družina Jožefa Tomaža, ki šteje 12 otrok, 10 deklet in dva fanta. V Gornjem gradu živi zakonca Ferdo in Jera Rifel, katerima se je narodilo 13 otrok, od katerih jih živi še 11. Vse omenjene tri družine živijo v skromnih razmerah.

Gasilstvo v Sloveniji

V Sloveniji je 957 gasilskih čet z 31.690 gasilci. V letu 1938 je bilo v Sloveniji najavljeno 663 požarov in le pri 36 požarih gasilske čete niso stopile v akcijo, ker so bile predaleč ali pa niso bile obveščene. Gasilci so s svojim delom obvarovali za 200 milijonov dinarjev imetja.

Knjiga na razstavi

Obiskovalcem svetovne razstave v New Yorku bo razdeljena 200.000 izvodov knjige "Jugoslavija", ki jo je uredil pisatelj Niko Bartulović in je bila za obiskovalce razstave prevedena v angleščino.

Stoletnica Pošte

Poštni promet v nekdanji Srbiji je bil uveden meseca maja 1839, seveda le za omejene proge. Prve poštne znamke za pismo in časopise so bile uvedene leta 1866. Pred tem so oskrbovali poštni promet tako zvani kirurji, ki so imeli določene postaje po državi. Ti kirurji pa so oskrbovali le promet uradnih

listin in denarja. Prve take poštne postaje so bile vpeljene v nekdanji Srbiji že leta 1811.

Vojaško koračnica

Jugoslovansko ministrstvo za vojsko in mornarico je razpisalo skladbo vojaške koračnice, ki bi odgovarjala potrebam vojske pri defiliranju čet. Te tekme v komponiranju se morejo udeležiti vsi glasbeniki v državi. Najboljše delo bo deležno nagrade 3000 dinarjev.

Žuželke - sovražnice človeštva

So dežele v tropskem pasu, kjer ni večje nevarnosti, nego jo predstavljajo tamkajšnje žuželke, povzročiteljice in prenašalke težkih in gnusnih boleznih ter epidemij.

Vsako leto zahtevajo te žuželke ogromno smrtnih žrtev. Samo v Indiji umre po znanih dognanjih vsako leto nad 10.000 ljudi. To bomo bolje umeli, če zvedo, da je v Indiji nad 100.000 raznih žuželskih vrst, znanost pa je proučila še le kakšnih 40.000 vrst.

Med najbolj znanimi prenašalkami in povzročiteljicami boleznih je muha "čeče", ki povzroča spalne bolezni, in "anofelidi", razširjevalke malarije.

Med približno 300 milijoni prebivalcev Indije, jih je okrog 100 milijonov bolnih za malarijo. Rumeno mrzlico prenaša jo isto tako žuželke. Te so pa še iz drugih razlogov sovražnice človeštva. Treba je pomisliti samo na škodo, ki jo delajo kobilicni roji, ali na razne druge rastlinske škodljivce, ki se pojavljajo v vročih krajih in naravnost neverjetnih množinah. Škoda, ki jo prizadevajo žuželke ljudem, živini in rastlinam, je hujša nego škoda naravnih katastrof in vojne.

VOJAŠKI PAKT MED BERLINOM IN RIMOM

Koncem minulega tedna se je zdelo kot da je Italija nezadovoljna z nemškim izjavljanjem Poljske in da se je naveličala igrati vlogo repa nacijskemu zmaju. Mnogi so celo prerokovali, da osiše Rim-Berlin vsak čas poči. Vsa ta optimistična pričakovanja pa so se razblinila v ponedeljek tekočega tedna, ko je bilo po nenadnem obisku generala Goeringa v Italijo naznanjeno, da sta se Nemčija in Italija, med katerima je doslej obstojalo le politično zavezništvo za skupen boj proti komunizmu, sporazumeli tudi glede sklepa vojaške pogodbe, glasom katere se bosta skupno borili v vsaki vojni, ki bi izbruhnila v Evropi.

UREDNIKOVA POŠTA

MATI...

L. Šeme
Sledeči članek smo prejeli v petek pozno popoldne, ko so bile notranje strani sobotne izdaje že urejene in "zaprte". Zato ga objavljamo danes. Uredništvo.

Oh mati, matere, zakaj ni Vaš dan, dan kakršni bi moral biti... Dan slavlja, ki ga njeemu ni enakega, bi moral biti Vaš dan, materinski dan.

Mati, matere, res ne vem, zakaj ni tako. Mati, vrelo življenj, temelj ljubezni, a vaš dan monoton, kakor da Vas ni in Vas nikoli ni bilo... Res ne vem, zakaj samo Vašo skromnost imitiramo? A vem, kaj so dejali oni, ki so bili in so še vodniki. Mati, matere, mogoče mislijo vsi z njimi, a le beseda jim ne pride z ust. Mati, matere takele so dejali in danes na Vaš dan, vse to zopet Vam ponavljajo:

CANKAR: "V materinem smrtnem izrazu sem našel spoznanje".

MESKO: "A so zopet, katerih pesem, čudovito lepa, jim je slednja misel na mater."

FINZGAR: "Ko sta v rano jutro sedla oče in Andrejček na voziček, je stala mati na pragu; v roki je imela dvignjeno oljeno vejico, oročeno z materinim blagoslovom".

ZOFKA KVEDROVA: "Vsa ko drugo razmerje med ljudmi se lahko izpruži; ali mati ostane mati."

LUJICA PESJAKOVA: "Mati je srca največja dragotina, mati je zaklad vse lepote in dobrote."

MARIJA KMETOVA: "Redke so postale besede, pogled se je splašil, sključil hrbet, ki je čakal na udarec..."

PAVLINA PAJKOVA: "Materin um in vpliv delata čudeže."

DR. TAVČAR: "Malo imaš od življenja, uboga ti mučenica."

VODUSEK: "Grenko materinstvo. Le priče teškega smogorja."

ALBREHT: "Samo da bi nekoč, ko zvrhana bo mera bolečin, dejati smela: 'Glejte, glejte ga, ljudje: Moj sin!'"

LEA FATUR: "Kdo je trpel, če ne slovenska mati?"

ZOREC: "Še drhtim v povetih, ki mi jih plete Vaša sladka usta."

ŠKERL: "Ti si daleč od mene, sin, in ne vidim natanko svojih oči, a vem, kako se ti, sin, godi."

STRITAR: "Sonce ne sije tako lepo kakor materino oko."

ZOREC: "A jaz sem se spominjal Vas, o mati, in mater vsega sveta in njihov bolečin, ko so jim sinovi krvaveli in mrli po daljnih bojiščih."

GOLAR: "Jedljal mi otroku je jezik, okorna beseda začela je klicati: 'Mati' a tvoja ljubezen me je razumela."

SARDENKO: "Kam drugam? K Vam se vračam, mati."

Vsa slabotna. Vsa drugačna. — LAVRENCIC: "Zdaj te vidim. Iz groba poganjajo misli in se vežejo v žarč, žgoč obroč krog srca in vanj režejo besedo, eno samo besedo: Mati."

KORITNIK: "Kje si, mati? Kje je skrbna roka, ki nam bele je kazala ceste — Polne upe, vzore jasne, zveste in morje ljubezni za otroka?"

PETRUŠKA: "Oče doma, pet otrok te še čaka; kravo pomolzeš, večerjo pripra-

viš, — bila odveč beseda bi vsaka — tiho prekrizlaš nas, v posteljo spraviš."

MEDVED: "Spomin na mater pokopano, komu ni drag, komu ni svet? Umrje mati vsem prerano, naj tudi sto dožije let."

DR. PREGELJ: "Bratje in sestre! Pesem zapojmo slavilno temu, kar večno v tem času in svetu, v tem žitju in občutju živi: Pesem Najlepšega, pesem Najvišjega, pesem iz sanje in zadnje modrosti vseh mož! MATERE, MATERE!"

Čokolada s smetišč

Budimpešanska policija je njuno prosila vse bolnišnice v prestolnici, naj pošljejo vse razpoložljive bolniške vozove s potrebnimi zdravniki v Zitino naselbino, eno izmed barakarskih naselij Budimpešte, kjer so pri velikem številu otrok in odraslih ugotovili znake zastrupitve. Ko so zdravniki dospeli tja, se jim je nudil strašen prizor.

Tucati ljudi, ki so o vsej priključnosti poiskati zdravniško pomoč, so bili zgrudili na tla in so ležali ob potih v naselbino. V krčih so se valjali po tleh in iz barak je bilo slišati pretresljive krike bolečin. Zdravniki so najprej odredili, naj prepeljejo v bolnišnice 25 oseb, ki so bile v najhujši nevarnosti za življenje. Nadaljnjih 40 oseb je ostalo pod zdravniškim nadzorstvom v domači oskrbi.

Preiskava je dognala, da so se pri vseh osebah znaki zastrupitve pokazali potem, ko so jedle neko čokolado. Čokolado je prodajala v naselbini po smešno nizki ceni neka krošnjarka, ki so jo kmalu iztaknili in strogo zaslišali. Izkazalo se je, da je ženska pobirala pokvarjeno blago iz zabojev za smeti neke velike budimpešanske tovarne čokolade. Zagovarjala se je s tem, da je že osem mesecev brskala po teh zabojih, da je čokolado skrbno očistila in jo potem prodajala po ubožnih četrtih, ne da bi se bilo doslej kaj zgodilo. Vtaknili so jo v zapor, a tudi proti tovarni čokolade so zavoljo nemarnega ravnanja s smetmi uvedli kazensko postopanje.

SPORAZUMA SE NI
Prošli teden je bilo na tem mestu poročano, da je bil, razen glede "nekaterih podrobnosti", dosežen sporazum med Hrvati in Srbi, v smislu katerega bi se imela Jugoslavija razdeliti na nove upravne pokrajine, s fiktivno avtonomijo za Hrvaško, pod katero bi prišli tudi Slovenija in Dalmacija. Zadnje vesti javljajo, da so bile optimistične vesti prezgodnje, in da so se "podrobnosti", ki še vedno niso bile rešene, izkazale tako važne, da je celotni sporazum v nevarnosti, da pade v vodo. Izgleda torej, da vprašanje, ki vzruža Jugoslavijo skoro od dneva njene ustanovitve, je še vedno daleč od rešitve. Ni čuda, ako je fašizem tako aroganten in ohol, ko se mu na vseh straneh nudi dokazi, da države, nad katerimi stega svojo oblast, celo v času največje opasnosti za svoj obstoj, niso v stanju izravnati niti svojih najbolj nujnih notranjih problemov.

Oglašajte v —
"Enakopravnosti"

ŠKRAT

— Vi ste mi včeraj prodali le hlače za 5 dolarjev.

— Da. In?

— Vrnite mi denar, ker so le hlače polne moljev.

— Pa kaj zato? Ali mislite, da vam bom za pet dolarjev v hlače še kresnice?

V zaporu. — Paznik (nencu): "Vaša žena je v in želi govoriti z vami."

Kaznenec: "Recite ji, da me ni doma..."

— Moja žena je zelo postrojena. Vsak večer mi sezuje lje.

— Ko prideš domov?

— Ne! Ko hočem v gostilno.

Ravnatelj je kupil staro go in povabil na dom svojega prijatelja, da si pogleda. Ta bi rad slišal govoriti. Ravnatelj zamahne prstom proti njej.

— Kaj hočeš, lopov? Se si papiga.

Oh! Ali te je že tako spoznala? Se je razveselila, telj.

PRSTAN Z NEBA

SACRAMENTO, Cal. — Pred dvema tednoma je Mrs. Brag stara 54 let, začutila ostru lečino na glavi, ko je delala svojem vrtu. Trenotek zatem je uzrla poleg svojih nog pečatni prstan, na katerem so bili vrezani "W. S." Visoko zraku nad njo je brnel aeroplan.

V soboto pa je prejela pismo od dr. W. Stanleyja iz Chicago, ki ji je sporočil, da je pod njegov, da mu ga je podaril spomin pokojni predsednik Theodore Roosevelt in da ji izplača \$325, ako mu prstan vrne. Se je zgodilo. Dr. Stanley je jal, da je položil prstan na kensko policijo v aeroplan, odkoder je padel omenjeni ski na glavo.

ZMAGA PREGRESIVCA DRŽAVI TEXAS

Bivši kongresman Maury verick, ki je bil lanskega novembra pri volitvah poražen, je izvoljen županom mesta Antonio v državi Texas. Maury rick je izrazil progresivne bil pri volitvah za kongres razen radi gonje, ki so jo proti njemu reakcionarji delali. Kot član kongresa je dosegel, da se ne bi izvedle reforme seveltove administracije ter se seveltove reforme izvedle denarnih interesov.

HITLER PONUJA MIR SKANDINAVSKIM DRŽAVAM

Prošli teden je bilo poročeno, da je Nemčija pozvala švedsko, norveško in Dansko, da sklenejo z njo nenapadno pogodbo. Ker skandinavski žele od nekdanje vojne miru, bi se ta korak nacističnega režima dalo tolmačiti kot skus, da se zajamči njih neutralnost, kadar bi Nemčija vzela vojaški pohod proti Rusiji.

Chicago. — Andrej Koron star 46 let in doma iz Tere pri Kamniku, se je zadnji deljo ubil pri avtni nesreči. Se je vračal domov iz Michigana. Njegova žena in sin sta težko pobita in nahajata v bolnišnici.

Noč groze na pokopališču

Le malo tujcev pozna danes zgodovinsko prastaro pokopališče St. Vincent, ki izvira iz časa, ko je ležal Montmartre še izven Pariza.

Danes tam ne pokopavajo več trupel, pokopališče je le znamenitost, ki jo redki obiskujejo.

Pred kratkim so štirje turisti, ki so obiskali ta kraj, preslišali zvonec pokopališkega čuvaja, ki naznanja, da se vrata zaprejo. Čuvaj je odšel po svoji navadi kajti spat in ključev četvorice zaprtih obiskovalcev ni slišal.

Zaman so možje, ki so v temi blodili med nagrobniki, poskušali preplezati visoke zidove. Enemu izmed njih se je nenadno zazdelo, da je videl duhove, ki vstajajo iz nekega groba in je s svojo grozo okužil tudi svoje tovariše. "Na pomoč — tu so duhovi!" so vpili možje, a šele v duhovni uri je neki mišojedič zunaj slišal njih vpitje.

Opozoril je stražnika, ki ni vedel, kje je vhod do pokopališča in kje stane čuvaj. Po zval je zato gasilce, ki so prišli z dolgimi lestvami. Preplezali so zid in so z vrvmi potegnili četvorico obiskovalcev, ki je bila bolj mrtva nego živa, iz grozotnega ujetništva.

Enega izmed turistov so morali prepeljati v živčno kliniko, ostali so prisegli, da so prisostvovali strašnem "plesu duhov", ki ga je vodil "sam hudobnik".

SEVERNI SIJ NAD PRAGO

V Pragi so opazovali v eni zadnjih noči polarni sij, ki je v zvezah s povečanjem delovanjem sončnih peg. Že ob sončnem zatonu se je ta sij javil z močno zelenim trakom na severnem obzorju. Polagoma je postajal močnejši in je do polnoči dobil slabotno oranžno barvo. Proti polni uri pa je ugasnil.

Astronomi menijo, da se ulegne v teh nočeh polarni sij ponovitvi. Na dan pred pojavom so našli nič manj nego 144 peg v desetih skupinah. Nekatere med njimi so tako velike, da jih je opaziti tudi s prostim očesom oziroma s črnim steklom pred očmi. Polarni sij so v ostalem leti večer kakor v Pragi opazovali tudi drugod v Srednji Evropi.

KAMEN V KAMNU

V Motorpetu na Švedskem so napravili pred kratkih odkritje, ki daje znanstvenikom mnogo dela. Pri oranju nekega polja so masivno, 300 kg težko skalo razstrelili z dinamitom, pri tem so ugotovili, da je skala v notranjosti votla, v votlini pa je prosto ležal drug, 4 kg težak kamen. Površina tega manjšega kamna je bila popolnoma gladko brušena kakor poliran mar-mar.

Policijski psi z radio-aparati

Avstralska policija je sklenila opremiti svoje pse s posebnimi radijskimi aparati. Aparat pritrdijo psu na hrbet in sestoji iz sprejemnika z zvočnikom ter majhno anteno. Ni težak, tehta komaj 4 kg, tako da živali, ki so običajno močni volčjaki ali ovčarji, v gibanju ne ovira.

Sklep, da opremiti policijske pse s takšnimi aparati, so storili po mnogim dresurnih poskusih, ki so dali izvrstne rezultate. Psi se z lahkoto privadijo poveljem, ki jim jih dajo po radiu, in se ne ustrašijo glasov iz zvočnika. Policijskim uradnikom je na ta način mogoče zapovedovati psom tudi na velike razdalje, pred vsem pa jih lahko priključijo nazaj, tudi če jih ne vidijo več.

Sedaj mislijo tudi na to, da bi pse opremiti z majhnimi oddajniki, da bi lovili tudi njih lajanje pri odkritju kakšnega zločina ali trupla. Poskusi v to smer pa doslej niso zadovoljivi, ker je zračunavanje daljave, iz katere je slišati ta pasji alarm po radiju še predolgotrajno.

VEČ PIVA NEGO MLEKA V PRAGI

Neki češki list objavlja statistiko iz katere je razvidno, da popijejo Pražani letno 126 milijonov litrov piva, medtem ko porabi Praga letno 100 milijonov litrov mleka.

Na vsakega Pražana odpade 111 litrov mleka in 133 litrov piva letno. Samo pivovarna v Smichovu prodaja letno 80 milijonov litrov piva, v vročih dneh ga pridelava dnevno 600.000 litrov.

ČUDEN JUBILEJ

Družina nekega veletrgovca v Nici je obhajala te dni nenavadni jubilej. Poteklo je namreč 150 let, od kar se v tej družini ne rodi več moški otroci z lasmi. Vsi moški člani rodbine so popolnoma plešati in ostajajo plešati, dokler se ne vrnejo v zemljo. Najmlajši član rodbine šteje danes že tri mesece in ima "biljardno kroglo, kakršno običujemo drugače samo v kakšnem šaljivem listu."

PRAZNA STANOVANJA V BRATISLAVI

V Bratislavi imajo po odcepitvi Slovaške od Češke nad 4.000 praznih stanovanj, ki jih ne morejo nikakor oddati. Lastniki hiš in mesto, pa tudi država imajo od tega velikansko škodo.

TISO POJDE V RIM

Slovaški ministrski predsednik dr. Tiso je odpotoval dne 1. maja na čelu dve sto oseb močne slovaške skupine v Rim, kjer se je poklonil papežu Piju XII.

Društveni KOLEDAR

MAY

18. junija, nedelja. — Piknik priredi Klub Collinwood in Euclid Shoe Builders na Glačevi farmi.

20. maja, sobota. — Častna straža SDZ, ples v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

28. maja, nedelja. — Koncert mladinskega zbora "Kraljički" v S. N. Domu v Maple Heights.

JUNE

3. in 4. junija. — 10letnica Ljubljane; formalna otvoritev novega doma v Euclid; volitev župana in Miss Ljubljane. Priredijo Klub Društva, Direktorij doma s Klubom Ljubljana na čelu.

4. junija. — Piknik priredi "Jadrani" na Močilnikovi farmi.

4. junija, nedelja. — Piknik priredi Slov. ženska zveza št. 53 pri Zornu na Bradley Rd.

4. junija, nedelja. — Piknik dr. Ilirska Vila št. 173, JSKJ na Stuski farmi.

11. junija, nedelja. — Piknik dr. Združeni Bratje št. 26, SSPZ na Stuski farmi.

18. junija. — Piknik priredi dr. "Na Jutroven", št. 477 SNPJ pri Zornu, Bradley Rd.

25. junija. — Piknik Zarje in kluba, št. 27 JSZ na Močilnikarjevi farmi.

25. junija, nedelja. — Piknik dr. sv. Antona na Stuski farmi.

JULY

2. julija, nedelja. — Piknik Gospodinjskega Kluba na Jutroven pri Zornu na Bradley Road.

2. julija, nedelja. — Zbor "Slovan" priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.

9. julija, nedelja. — Slovenska Zadruga Zveza bo imela veliki letni piknik na Močilnikarjevi farmi.

9. julija, nedelja. — Moška Zveza št. 3 piknik na Stuski farmi.

9. julija, nedelja. — Piknik priredi Mladinski pevski zbor "Kanački" na Cernetovih prostorih na Glimburn Rd.

16. julija, nedelja. — Zbor "Sloga" priredi piknik na Stuski farmi.

23. julija. — Piknik priredi Brooklynski Slovenci, št. 48, SDZ na Zornovih prostorih, Bradley Rd.

23. julija, nedelja. — Piknik priredi Slovenska šola SND na Močilnikarjevi farmi.

30. julija, nedelja. — Piknik Soc. Kluba Delavec, št. 28, JSZ pri J. Zornu na Bradley Rd.

30. julija, nedelja. — Piknik samostojnega zbora "Zarja" na Močilnikarjevi farmi.

AUGUST

13. avgusta, nedelja. — Piknik dr. "Danica", št. 34, SDZ na

Zornovih prostorih, Bradley Road.

27. avgusta, nedelja. — Piknik Workmen's Sick and Benefit na Stuski farmi.

SEPTEMBER

2. septembra, sobota. — Društvo Srca Jezusovega, Proslava 40 letnice, ples v S. N. Domu na St. Clair Ave.

9. septembra, sobota. — Plesna veselica, Lucky Stars, SDZ, v avditoriju Slovenskega Narodnega doma, na St. Clair Avenue.

16. septembra, sobota. — Ples društva "Comrades", št. 566, SNPJ v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

23. septembra, sobota. — Ples društva Martha Washington, št. 38, SDZ v Slov. nar. domu, na St. Clair Ave.

30. septembra, sobota. — Ples dr. Spartans, št. 198, SSPZ v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.

OCTOBER

7. oktobra, sobota. — Ples društva Marije Magdalene v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

8. oktobra, nedelja. — Koncert in ples Skupnih Mladinskih pevskih zborov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

8. oktobra, nedelja. — Koncert Združenih mladinskih pevskih zborov v SND na St. Clair Ave.

14. oktobra, sobota. — Ples dr.

Slov. Sokolice št. 442, SNPJ v S. N. D. na St. Clair Ave.

15. oktobra, nedelja. — Koncert in ples Industrialne Rad. Organizacije v SND na St. Clair Avenue.

15. oktobra, nedelja. — Clevelandka federacija SNPJ proslavlja 35 letnico SNPJ v obeh dvoranah SDD na Waterloo Rd. Popoldan program.

21. oktobra, sobota. — Dr. Lunder-Adamič, št. 20, SSPZ obhaja 30 letnico s programom v SND na St. Clair Ave.

22. oktobra, nedelja. — Koncert in ples zbora "Sloga" v SND, na St. Clair Ave.

26. oktobra, četrtek. — Ples dr. Clairwoods, št. 40, SDZ v S. N. D. na St. Clair Ave.

27. oktobra, petek. — Ples dr. "Carniola Tent", št. 1288, The Macabees v SND na St. Clair Avenue.

28. oktobra, sobota. — Ples dr. Clevelandski Slovenci, št. 1b, SDZ v S. N. Domu na St. Clair Ave.

29. oktobra, nedelja. — Proslava 25-letnice dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18, SDZ v S. N. Domu na St. Clair Ave.

29. oktobra, nedelja. — Koncertna proslava 25-letnice društva "Zvon" v SND na E. 80th St.

30. oktobra, torek. — Outdoorsmen Club, ples v SND, na St. Clair Ave.

NOVEMBER

4. novembra, sobota. — Ples White Motor Local 32 v SND, St. Clair Ave.

5. novembra, nedelja. — Koncert Blau Donau, v S. N. D., na St. Clair Ave.

5. novembra, nedelja. — Koncert mladinskega pevskega zbora "Kanački" v Slovenski de-

lavski dvorani na Prince Ave.

11. novembra, sobota. — Flesno veselico priredi dr. Vipavski Raj, št. 312 SNPJ v Slov. Domu na Holmes Ave.

11. novembra, sobota. — Ples društva "Slovenec" št. 1, SDZ v Slov. nar. domu na St. Clair Avenue.

12. novembra, nedelja. — Opera Samostojnega pevskega zbora "Zarja" v S. N. D. na St. Clair Ave.

19. novembra, sobota. — Ples Royal Hi Hats v SND, na St. Clair Ave.

19. novembra, nedelja. — Ples dr. Sv. Ane, št. 4, SDZ v S. N. Domu na St. Clair Ave.

25. novembra, sobota. — Ples dr. "Comrades", št. 566, SNPJ v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.

26. novembra, nedelja. — Predstava in ples dr. "Abrašević", v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

29. novembra, sredo. — Ples Inter-Lodge League v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

30. novembra. (Zahvalni dan), Koncert Soc. Zarje v avditoriju SND.

DECEMBER

2. decembra, sobota. — Ples Variety Club v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

3. decembra, nedelja. — Obletnica in ples dr. Pioneers, H. B. Z. v SND na St. Clair Ave.

3. decembra, nedelja. — Koncert Slovana v Društvenem Domu na Recher Ave.

9. decembra, sobota. — Ples dr. Janeza Krstnika, št. 37, JSKJ v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

10. decembra, nedelja. — Predstava dramskega društva "Ivan Cankar" v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

16. decembra, sobota. — Božičnica v obeh dvoranah Slovenskega narodnega doma — National Screw Mfg. Co.

17. decembra, nedelja. — Božičnica in ples Slov. Mlad. šole v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.

23. decembra, sobota. — Ples Svob. Slovencev, št. 2, S. D. Z. v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

31. decembra, nedelja. — Sil-

Nočni lokal kot zgodovinski spomenik

Eno najstarejših in najbolj znanih zabavišč na Montmartru je postalo z odredbo ministrstva za lepe umetnosti zgodovinski spomenik.

Gre za "Moulin de la Galette" kjer so se zbirali posebno umetniki.

Vsem tujcem je ta nočni lokal dobro znan. To je edini izmed 25 montmartreških mlinov na veter, pri katerem so se ohranile hišna zgradba, vetrnice in vse priprave. Seveda mlin že davno ne obratuje več, vsaj ne kot mlin za žito, med tem ko je v njegovih prostorih, kjer vneta pijejo in jedo, plešejo in pojejo, obrat nad vse živ.

V 18. stoletju so montmartreški mlini na veter zalagali ves Pariz z moko. Počasi so se spreminjali večinoma v zabavišča, med katerimi je najbolj znano Rdeči mlin, Moulin Rouge. Moulin de la Galette se je, kakor rečeno, edini ohranil v prvotni obliki, zato ostane kot znak Montmartra s svojimi velikanskimi perutnicami nedotakljiv. V ostalem je njegov sedanjí lastnik, monsieur Auguste, vnuk zadnjega mlinarja, ki je na Montmartru opravljal svojo obrt.

STROŠKI ZA WEIDMANNOV PROCES

Razprava proti mpoženstvenemu morilcu Weidmannu in njegovim pajdašem je požrla, kakor poročajo pariški listi, lepo vsoto 600.000 frankov. To vsoto bodo morali za ta "izrodek pekla", kakor imenujejo Weidmanna, plačati seveda francoski davkoplačevalci.

vestrov večer, S. N. Doma in Klub dr. SND v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

31. decembra. — Silvestrovska zabava pevskega zbora "Slovan" v Društvenem Domu, na Recher Ave.

"MY CARLTON STAINLESS STEEL WARE IS THE BRIGHTEST SPOT IN MY KITCHEN...AND IT STAYS BRIGHT"

Get acquainted with this new wonder metal that cooks better, permanently retains its gleaming lustre, won't stain, rust or darken, cleans easier, lasts longer and safeguards health. Try it in your own kitchen—it's the best demonstration you can make of the economy and value of this beautiful cooking ware.

SEE IT TODAY AT

SUPERIOR HOME SUPPLY
6401-03 SUPERIOR AVENUE.

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom — — —

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDicott 0653

SPOMIN NA STARO DOMOVINO

"NAŠI KRAJI"

ZBIRKA 87 SLIK iz vseh krajev Slovenije. V finem bakrotisku na dobrem papirju, v velikosti 5x7 1/2 inčev

Ta krasna zbirka, vas stane samo \$1

SPADA V VSAKI SLOVENSKI DOM

Največja zaloga slovenskih knjig v Ameriki!

V knjigarni "Glas Naroda" lahko dobite vsakovrstne slovenske knjige naših priznanih pisateljev: Cankarja, Tavčarja, Jurčiča, Preglja, Kmetova, Milčinskega, itd. V zalogi imamo prevode del svetovnoznanih mojstrov: Gospodarske, gospodinske in poučne knjige. Igre, pesmi, zemljevide.

Ljubitelji lepe knjige naj pišejo po cenik knjig, ki jih imamo v zalogi.

"GLAS NARODA" (Dep. K) 216 W. 18th Street, New York

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk
ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO ŠE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE REVije POSTANITE ŠE DANES!

NAROČNINA JE:
za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za 4 mesece \$1

Kdor tekom kampanje pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK

6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

FR. REMEC

16

KRALJ MATJAŽ

ZGODOVINSKA POVEST

Erazem je bil kakor omamljen. Vsa njegova notranjost se je upirala nazorom gospe Angele in jih odpravila od sebe, ali zavrniti jih ni mogel, ker ni našel dokaza, da so krivi. Zato je tiho stopal poleg zapeljivke, ki je ponosno šla ob njegovi strani, pogledi njegovi pa so hrepeneče viseli ob plavalasem dekletu, ki je korakalo spredaj kot da je poosebljena čistost in nedolžnost. Obšlo ga je moreče čuvstvo zapuščenosti in osamljenosti in v tej glasni družbi mu je bilo hudo, da bi se bil najrajši vrgel v travo in razjokal, kakor v onih težkih časih v samostanu, ko so ga začeli mučiti verski dvomi. Okrog njega pa je nezadržno šumelo življenje. Slišati je bilo vrisk in smeh, nespametno govorenje in zasopljene dovtipne, nedolžne šale in modre besede in vse to je opominjalo Erazma, da se človek tudi kadar hoče ne more in ne sme vdati svojim mislim in čustvom.

Na Verdu se je sodnik Završan ustavil blizu Magajnovih hiše.

— Pojdimo k Magajni, je predlagal družbi. Časa imamo še dovolj in se lahko ponudimo pol ure. Škof se je danes pri obedu posebno zanimal za Magajno in to mu moram vendar povedati.

Se predno je mogel kdo kaj reči, se je Anton Magajna pojavil na pragu svoje hiše in povabil družbo na svoj dom. Gospe Regini je utripalo srce, ko je stopila na vrt, na katerem ni bila od onega večera, ko se je izdala, da ljubi Magajno. Edini Erazem ni sledil družbi, nego je skrivaj krenil na stran, kjer je bilo mračno in tiho in bobneče so doneli Erazmovi koraki, ko je šel počasi po kamenitem tlaku in postajaje pred altarji ogledoval podobe sv. Antona, sv. Martina in sv. Uršule. Večna luč je tresoče svetlikala in v samotni polteme je Erazem čutil neposredno bližino stvarnikov. Padel je na klop pred altarjem in molil in sanjal in zopet molil in viharni v njegovih prsih se je začel polegati. Čutil je, da se mu

pač vrača notranji mir, a bal se je, da je notranja sreča izgubljena za vedno.

Sele čez dolgo časa je zapustil kapelico in se vrnil proti Magajnovi hiši, s trdim sklepom da razkrije gospe Angeli svoje srce in ji pove vso resnico, da je ne ljubi, da je ne more ljubiti, da je podleгал danes kot žrtev vsakemu človeku prirojenih živalskih strasti, da pa sta njegovo srce in njegova duša vdana sodnikovi Anki.

Magajna je bil svoje goste pripeljal na vrt in jim postregel z vsem, kar je mogel. Vdano je poslušal dolgovestno pripovedovanje sodnika Završana o dogodkih pri današnjem obedu v župnišču in kako je škof Konradus Glušič posebno zanj izpraševal in se zanj zanimal. Le časih je vzdignil glavo in je jasni pogled njegovih sivih oči krožil po gostih, se nekoliko ustavil na gospe Regini in se potem zopet uprl v tla. Sodnik Završan je to zapazil in še dobro se mu je zdelo, da Magajna njegovo ženo občuduje, in rahel usmev mu je legel na ustne.

Naenkrat je planila vsa družba pokonci. Pred hišo se je bila ustavila krasna kočija in iz nje je stopil novi ljubljanski škof ter šel naravnost v Magajnovo hišo.

— Škof gre — je komaj slišno dihnul sodnik Završan in je že pohitel ven, da pozdravi cerkvenega kneza. Magajna je prebledel. Njegovo oko je iskalo gospe Regine, kakor bi pri njej mogel dobiti poguma in opore. Nasmehnila se mu je, samo za trenotek, komaj vidno, ali z izzivom, ki je pričal, da bo v bližajočem se težkem trenutku njena duša na njegovi strani. In sedaj se je Anton Magajna ponosno vzravnaval in je šel škofu nasproti.

Škof Konradus Glušič je bil mož, ki se je vedno slepo ravnal po željah in ukazih svojega vladarja. V mlajših letih se je pač zanimal za reformacijsko gibanje, ali čim je spoznal, da je nadvojvoda reformaciji nasproten, je Konradus Glušič obeh svojih prepričanje na klin in svoj plašč obrnil po vetru. In

posrečilo se mu je, da ga je ta veter zanesel na ljubljanski škofski prestol. Kot škof je bil strog in neusmiljen preganjalec reformacije, in jo je s silo ali z zvijačo zatiral, koder jo je mogel.

Počasi se je bližal škof Magajnovi hiši in dostojanstveno blagoslovljal ljudi, ki so pred njim poklekali na zemljo in se pripogibali do tal, kakor da imajo pred sabo kako višje bitje. Tudi vsa pri Magajni zbrana družba je ležala na kolenih, samo gospa Regina in Anton Magajna nista uklonila tilnika.

— Vstanite, vstanite, ljubi moji, je sladko veleval škof. Vstanite, gospod Završan! In podal je sodniku roko, ki jo je ta ponižno poljubil.

S ceste je vse drvelo k Magajnovi hiši. Tudi tisti, ki so že naprej šli, so prihiteli nazaj in silili na vrt. In kdor ni mogel na vrt, je ostal pri ograji, okrog katere je bilo kar naenkrat vse črno ljudi.

Škof je imel za vsakega prijazno besedo, ali poznalo se je, da je bila ta prijaznost naučena in prisiljena.

— Vi ste torej gospod Magajna? S temi besedami je ogovoril škof hišnega gospodarja, ko ga je ta spoštljivo a samozavestno pozdravil. Prav vesel me, da sem vas spoznal. Bil sem res radoveden na vas, ker sem mnogo, jako mnogo slišal o Vas. No, pa zdaj vidim, da niste tako strašni, kakor so vas popisovali, in zdi se mi, da bi se midva kmalu sporazumel. Ali ne?

— Verjemite, premlilostni gospod, da se jaz nobenemu dokazu trdovratno ne zoperstavljam, in da se z mano lahko vsakdo sporazume, koder me more prepričati, da nimam prav, je skromno a resno odgovoril Magajna. Vzleč temu, ne ravno ugodnemu odgovoru, je škof vendar Magajni prijazno priklimal in vstopil v lopo, kjer je bila med tem Magajnova sestra pripravila mizo.

— Malo se moram pri Vas pomuditi, je rekel škof. Vsaj v naglici bi rad spoznal, če se Vam dela krivica, ali če se mi je sporočila resnica. Prav zbolelo me je, ko se mi je reklo, da vi celo Boga tajite.

Ostro je uprl škof svoje poglede v Magajno in temu je bilo hipoma jasno, da se tu ne gre za poskus, ga s prijaznostjo in z osebnim počesčenjem pridobiti za papiste, nego za nekaj eksamen, od čigar izida je odvisno nadaljnje postopanje posvete in cerkvene oblasti proti njemu.

— Če kdo pravi, da ni Boga, je odgovoril Magajna mirno, je to ravno tako smešno, kakor če bi rekel, da ni imel očeta.

— To je popolnoma resnično, je menil škof in si počasi mel roke. Ali to ne zadostuje. Vprašanje je, kak pojem ima kdo o Bogu. Le kdor ima pravi pojem o Bogu, ima tudi pravo vero.

— Meni je v tem oziru težko govoriti z Vami, premlilostni gospod, kajti jaz sem malo omikan in v bogoslovju zelo slabo podkovan, je dejal Magajna.

Škof mu je živahno segel v besedo.

— Meni pa se je povedalo, da ste nenavadno omikani, da jako mnogo čitate in se posebno radi bavite z verskimi vprašanji.

Cital sem mnogo, še več pa razmišljal o verskih rečeh, toda te zmožnosti nimam, da bi verske nauke podpiral ali podiral tako, kakor bi to storil kak bogoslovec. A nikar ne mislite, da prikrivam svoje nazore. Ako hočete, Vam tudi povem, kako mislim o Bogu.

— Prosim, prosim, je dejal škof naglo in se primaknil bliže, med tem ko sta njegova spremljevalca leno in zaspano poleg njega sedela. Tudi drugi poslušalci so pristopili bližje, gospa Regina pa je naslonila glavo ob steno in uprla svoje poglede premo na Magajno.

Magajna se je malo zamislil, globoko zasopel in potem rekel:

— Nekateri ljudje si predstavljajo Boga kot starega gospoda z dolgo brado, ki sedi v

nebesih na zlatem prestolu in vlada zemljo in človeštvo. Jaz imam o Bogu drugačne nazore. Po mojih mislih je Bog tista sila, ki je vstvarila vesoljstvo, Bog je duša vse narave, njegova moč in njegovo veličastvo je izraženo v večnih nepremeljivih zakonih narave.

— Ti nazori so napačni, popolnoma napačni, je s povdankom rekel škof Konradus. Ti nazori se ne strinjajo z nauki katoliške cerkve.

— Mogoče, je ravnodušno odgovoril Magajna. Saj sem že rekel, da nisem bogoslovec in nisem v stanu kritikovati cerkvenih nauk. Povedal sem le svoje nazore.

— Fo Vašem mnenju je torej Bog ustvaril samo svet in ga uredil po večnih naravnih zakonih, za vernike se pa nič več ne briga in jih ne kaznuje in niti ne preganja.

— Bog je za vernike in za vernike enkrat za vselej poskrbel s tem, da je vse vesoljstvo in vse človeštvo podredil večnim zakonom narave. Vse dobro in vse zlo na svetu izhaja samo iz teh večnih in nepremeljivih naravnih zakonov, katerih ne premeni nobena molitev, nobena daritev in nobena procesija. Če pa pravi kdo, da je Bog za kaznen postal točo ali sušo, drugim pa dal za nagrado dobro letino, mu tega ne verjamem, kajti toča, suša ali dobra letina niso božje kazni ali božje dobrote, nego posledice večnih naravnih zakonov.

Škof je bil postal nekoliko blede, poslušalci katerih je bilo na vrtu in okrog ograje vse polno, pa so zadrževali sapo, da bi jim ne ušla nobena beseda.

— To so popolnoma krivoverški nazori, je čez nekaj časa rekel škof. Vi torej ne verjamete, da Bog s točo, sušo ali dobro letino deli kazni ali izkazuje milosti?

Ne morem tega verjeti. Količkrat se je zgodilo, da sta toča in suša uničili najgorečnejšim vernikom ves pridelek, medtem ko so imeli krivoverci najboljše letino. Jaz menim, da Boga bolje častim, če vse te nesreče in dobrote pripisujem prirodnim zakonom, kakor pa da bi mislil, da izhajajo naravnost od Boga. Kajti če je Bog neskončno moder, ne more biti povzročitelj nesreč, in če je neskončno pravičen, ne more dajati Turkom in paganom dobre letine, kristjanom pa jo pokončati.

— Vsaka beseda, ki ste jo izrekli, je neodpustljiv smrtni greh, je žaljenje Boga.

Magajna je pri teh škofovih besedah zardel do las. Težko je padla njegova roka na mizo, potem pa je planil pokonci in mogočno je donel njegov glas, ko je rekel:

— Premilostni gospod knez in škof — vsaka beseda, ki sem jo izrekel, kaže, da častim stvarnika. Priznam pa, da je najino pojmovanje Boga tako različno, kakor sta različna noč in dan. Mislil sem veliko o tem vprašanju.

— Preveč, preveč, moj ljubi gospod, je s sarkastičnim usmevom rekel škof. Verjeti je treba. (Dalje prihodnjic)

KDO POTUJE TO LETO V STARI KRAJ?

Razne vesti in novice ki jih čitamo v časopisih nam en dan poročajo, da bode vojna, drugi dan, da je ne bo. Radi takih negotovih sporočil se je onim, ki imajo namen to leto obiskati staro domovino, zelo težko odločiti za potovanje, že je potreba nekaj "korajže" za tako odločitev.

Ker pa sploh ni vzrokov za vojno in ker se vedno deluje na to, da se obdrži mir v Evropi, pač menda ni potrebno, da bi strah pred evropsko vojno zadržal katerega od potovanja v stari kraj. Vsi oni, ki imajo dovolj "korajže", da potujejo v stari kraj, so vabljeni, da se pridružijo izletu ki se vrši na največjem in najhitrejšem parniku francoske linije

NORMANDIE

na 14. junija. Potnike tega izleta bode spremljal in vodil od Clevelanda do Ljubljane AUGUST KOLLANDER, ki ima že 20 letne izkušnje v odpremljanju potnikov, on bode gledal za udobnost svojih potnikov.

Drugi izlet pa se vrši dne 6. julija na parniku ILE DE FRANCE in potnike tega izleta bo KOLLANDER pričakal v Havre in jih spremljal od tam preko Pariza v Ljubljano. Znano je, da Kollander najbolje skrbi za svoje potnike in radi tega se njegove tvrdke tudi rojaki najraje poslužujejo. Za 14. junija je že sedaj priglasišen okrog 15 potnikov. Priglasite se še vi!

Ker je čas kratek, je potrebno, da se čim prej prijavite pri:

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Avenue -- v Slov. Narodnem Domu

Cleveland, Ohio.

Knjige:-

Da preženemo dolgčas se največkrat zatečemo k čitanju knjig. Naslednje knjige imamo še v zalogi:

LUCIFER — TARZAN, SIN OPICE — TARZAN IN SVET

Te knjige razprodajamo dokler so v zalogi, po 10c vsako. Pošiljamo tudi po pošti. Za poštino je pridejati 10c za vsako knjigo. Pošljete lahko znamke za naročilo.

Poslužite se te izredne prilike in pišite po knjige dokler se še v zalogi.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue.—Cleveland, Ohio

(1) TA KUPON

z ostalimi za tekoči teden, s 49 centi, opravičijo osebo do vrčka za smetano in kroznika za sadje. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu. Nobenih naročil ne sprejemamo po pošti.

IME _____

Naslov _____

Mesto _____

Ravnokar je izšla ...

velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavil v angleščino Anthony J. Klančar

Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je tu rojena mladina, da se mladina seznani z zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana

stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,

6231 St. Clair Avenue

NAZNANILO —

Čenjeni javnosti naznanjamo, da brusimo in popravimo stroje za rezati travo. Vse delo je garantirano. Pri nas delamo vse delo potom strojev, nobenega dela na roke. Pridemo iskati in prijelimo nazaj brezplačno. Se priporočamo

Jim's Lawnmowers

Grinding & Repairs

James Gospodarich, lastnik

14928 Sylvia Ave.—POTomac 4089

Zavarovalnino

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 Schade Ave.

Pokličite:

ENDicott 0718

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HENDERSON 5311 - 5312